

1 червня — Міжнародний день захисту дітей.

БАРВІНОК

№ 6

Журнал ЦК ЛКСМУ та Республіканської Ради Всесоюзної піонерської організації імені В. І. Леніна для школярів молодших класів

ЧЕРВЕНЬ 1967

СУНИЦІ

Красень Червень через ліс
У відрі суниці ніс,
Поспішав до Липня-брата
День чи два погостювати.

Ось він вийшов на горбок
І... спіткнувсь через пеньок.
Покотилося відро
З косогора у Дніпро –
І суниці запашні,
Соковиті та смачні
Спалахнули у траві,
Наче вогники живі.

Вадим СКОМОРОВСЬКИЙ

Малюнок Г. ТУЛЬЧЕВСЬКОЇ

СКАРБ

Володимир ЛАДИЖЕЦЬ

Малюнок Ю. ШЕЙНІСА

Коли в нашій школі почали створювати Ленінський музей, я згадав про скарб мого дідуся. Він, той скарб, скільки я себе пам'ятаю, завжди стояв на верхній поличці мисника, прикритий полотняним рушничком, вишитим голубими волошками. І торкатися того скарбу в нашій сім'ї ніхто не смів, крім самого дідуся. Тільки у великі свята дідусь знімав його з полиці й урочисто ставив на стіл. За все своє життя мені один-однісінький раз пощастило напитися з того скарбу гарячого молока з медом. Це тоді, коли я на ковзанах провалився в ополонку і заслаб на ангіну.

— Хоч ти, шибенику, і не заслуговуєш, — сказав тоді дідусь, — та вже напийся.

А тим чудодійним скарбом була звичайнісінька солдатська кружка з синюватого алюмінію...

Так ось я згадав про той скарб і сказав учительці, що завтра принесу до школи такого експоната, якому можуть позаздрити навіть столичні музеї. Звичайно, якщо мені дозволить дідусь. Учителька недовірливо глянула на мене, а потім сказала:

— Ти завжди, Васильку, гіперболізуєш... Себто, перебільшуєш.

В класі всі розреготалися, а найголосніше — моя сусідка по парті Маринка. В неї аж сльози потекли з маленьких оченят. Я ледь стримав себе, аби не луснути її лінійкою по лобі.

Наступного дня я гордо й щасливо підійшов до столу вчительки. Клас завмер, коли я почав розгортати волошкового рушника.

— Ось експонат! — на весь клас, щоб чули всі, сказав я і поставив на стіл невеличку алюмінієву кружку з трохи погнутими боками.

Вчителька руками сплеснула.

— Хіба я не казала!

— Ми вже виконали план по збиранню брухту! — голосно зареготала Маринка.

— Який це тобі брухт! — стукнув я по столу. — Замовкніть усі!

А коли в класі засміялись ще дружніше, я заплакав. Вчителька сказала всім, щоб стихли, і схилилася наді мною:

— Заспокойся, Васю. Кружка твоя пригодиться. Ми квіти в ній посадимо.

— Квіти, квіти, — хлипав я. А потім звів голову і, мабуть, дуже сердито випалив, бо вчителька аж відсахнулась:

— Та ви знаєте, що вам зробить за це мій дідусь?! З цієї кружки пив чай у Смольному сам Ленін!

В класі стало тихо, тихо. Тільки на задній парті хтось буркнув:

— Ото загнув...

— Нічого я не загнув!

Вчителька мовчки загорнула кружку в рушничок і вийшла з класу. Тут почалося таке, що я за мить аж змокрів. Мене тягали від однієї парти до другої. Одні допитувалися, інші називали мене молодцем, а дехто все-таки кидав мені у вічі оте слово «гіперболізатор». В гаморі я не розібрав, хто саме це сказав, а то скуштував би він моїх кулаків.

Через кілька хвилин до класу зайшов директор. Вчителька замахала на нас руками, аби ми скоріше всілися на свої місця.

— Сьогодні, — повагом сказав директор, — після уроків відбудеться загальношкільна піонерська лінійка...

Він замовк і посміхнувся, глянувши в мій бік. В мене навіть пальці на руках похололи. Я відчував на своїй спині погляди всього класу, і щось ніби навалилося на мене, я аж до парти пригнувся, аж дихати стало важко. «Не повірив і директор, — ледве не заплакав я знову, — на загальношкільній лінійці буде говорити, що я гіперболізатор. А простіше — брехун...»

Я звівся на ноги, хотів щось сказати директорові, але заплівся язик, і я, махнувши рукою, сів.

Директор тільки посміхнувся і сказав до вчительки:

— Продовжуйте урок...

Загальношкільну лінійку вишикували в просторому коридорі нової школи, де навчалися учні старших класів. Я сумно дивився у вікно, за яким хлюпотів рясний весняний дощ. А потім обвів поглядом лінійку. В шерензі стояли навіть десятикласники, більшість з яких були вже комсомольцями. Я горбився під поглядом сотень очей. Проте я вже не хвилювався, чекав свого суду спокійно, бо знав, що саме скажу всім.

Чекати довелося недовго. Пролунала команда старшого піонервожатого: «Струнко!» З дверей канцелярії вийшла ціла група вчителів з директором на чолі. А між ними був... мій дідусь. Дідусь навіть помолодшав у старій солдатській шинелі з червоним бантом на грудях, в картузі й синіх галіфе. Все це давно лежало в бабиній скрині. Бабуся іноді виймала солдатську одежину, провітрювала, пересипала нафталіном і знову ховала під важке дубове віко. А нині, бачу, дозволила дідусеві вдягнутися в солдатське... В мене швидко, швидко забилося серце, чогось стали мокрими очі. За спиною почув шепіт:

— Васьків дід. Справді, мабуть, та кружка...

Хоч треба стояти струнко, я насмілився повернути голову. То шепотіла Маринка. Я показав їй язика...

— Сьогодні завітав до нас у гості старий комуніст товариш Задорожний, який охороняв Смольний...

— Спасибі, спасибі, спасибі! — чітко пролунало в коридорі у відповідь на директорові слова.

Дідусь молодцювато випнув груди, зняв картуза, розгладив долонею вуса й непокірного сивого «їжака» на голові, кашлянув.

— Так що, — почав він тихим голосом, — кружечка, яку Василько приніс до шкільного музею, справжня... Ленінська.

Тихо, тихо в коридорі. Чую тільки, як радісно стукоче моє серце.

— А було це так. Стоїмо ми ото біля воріт Смольного при шестидюймовці... Така гармата була... Стоїмо і гріємо чайок на кострі. Морозець уже припікав... А мій фронтовий дружок Антипов після поранення щойно з рязанського села приїхав. Справжнього чайку привіз, головку цукру й паляничку. Наш чайок як закипів, то так запах, що за три квартали було чути. Справжній чайок у той час рідкістю був. Еге ж, холодно й голодно було тоді в Петрограді. Варимо чайок, аж тут я зирк — боженьку святий! Сам Ленін іде! Зупинився Ілліч біля нас і каже: «Чайок?» «Так точно, чайок, дорогий товаришу Ленін! — відрубав я і добавив: — Просимо скуштувати. Справжній, індійський». Ось тут Ілліч і ковтнув чайку з моєї кружки. Пам'ятаю, що аж примружився від задоволення. Але більше не пив, бо ніколи було йому, поспішав кудись... Я й привіз оту кружечку додому, як усіх буржуїв розгромили. Ну, а оце у ваш музей віддав. Хай стоїть там для всіх...

— Спасибі, товаришу Задорожний! — сказав директор дідусеві і міцно потис йому руку.

Дівчата з нашого класу зав'язали на дідусевій шиї галстук і оголосили його почесним піонером нашої школи. А я знову повернув голову до Маринки. Вона всміхнулася мені й прошепотіла:

— Нехай тепер хтось спробує назвати тебе гіперболізатором, очі видеру!

Вона така, що й справді може це зробити. Тільки я сказав:

— Не треба. Тепер ніхто не назве...

На цій же лінійці мене вибрали заступником директора шкільного Ленінського музею. А нашу вчительку Галину Петрівну призначили директором.

Богдан ЧАЛИЙ

Малюнки Р. САХАЛТУЄВА

ЯК ВРЯТУВАЛИ ДІВЧИНКУ

Ранок ішов
По великому місту,
Повний весняного,
Буйного змісту.

Порвані хмари
Над площами мчали,
Дзвінко в дворах
Горобці цвіріньчали.

Кошичок з квітами
В літньої жінки
Тихо мережили
Теплі сніжинки.

Проліски з рук
Переходили в руки.
Гордо на вітах
Гойдалися круки.

Пахло калюжами,
Пахло вербою.
Березень місто
Повів за собою.

Березень. Ранок.
Спішать звідусюди
Жваві, хоч трохи
Невиспані люди.

Шумно в тролейбусах.
Жарти і смішки.
Декотрі — їдуть.
А декотрі — пішки.

Муляру близько
До праці, до діла.
Ось він несе
У відерцях білила.

Ну, а з вокзалу,
Де чмихає потяг,
Йде селянин
У рипучих чоботях.

Офіціант
З ресторану «Динамо»
І перукар
Поспішають так само.

В шубці смугастій
Гнучка, як вивірка,
На кіностудію
Мчить кінозірка.

Кроки військовий
Відкрочує лунко.
Поряд — грузин
З мандаринами в клунку.

В куртках нейлонових
Два африканці.
До інституту —
Куди ж їм уранці?

З мамою, в школу —
Школяричок бравий.
Березень. Ранок.
У кожного справи.

Біля тролейбусних
Людних зупинок
Вікнами сліпить
Панельний будинок.

З п'ятого поверху
(Лоджія справа)
Раптом долинула
Пісенька жвава.

Хто там? Дівчатко.
Дзвінке, мов синичка.
В кучерях бантик.
Червона спідничка.

Пнеться, по поручнях
Водить руками.
Поряд не видно
Ні тата, ні мами.

Взуті у капці,
Аж ковзають ніжки.
Жах! А воно —
Не боїться ні трішки!

Де ж ви, дорослі,
Безпечні без міри?
Де ж ви, дорослі
З цієї квартири?

Мама затрималась
В тьоті-сусідки,
Баба шукає
По ящиках нитки.

Цим скористалась
Маленька онука.
І визирає з балкона,
Мов з люка.

Вулице, вулице,
Як поживаєш?
Чом не танцюєш
Та чом не співаєш?

Можна ж зірватися,
Дівчинко мила...
Жах!.. А вона вже
На поручень сіла.

Хтось закричав:
— На балконі дитинка!
Вулиця зойкнула.
Всі — до будинка.

Дядько в чоботях
І матінка з сином.
Кіноартистка,
Військовий з грузином.

Два африканці
І ще якісь хлопці.
З відрами муляр
В лискучій спецовці.

З натовпу світяться
Очі-жаринки:
— Злазь! Я віддам тобі
Всі мандаринки.

Дівчинка, бавлячись,
Злізти хотіла.
Але ковзнуло
За поручень тіло.

Дівчинка ріг
Рученятами стисла.
Дівчинка з криком
Над натовпом звисла.

Мить — і впаде.
І в трагічну цю пору
Сонячно руки
Зметнулися вгору.

Ніжні й натруджені,
Білі і чорні.
Руки ласкаві,
Рішучі, моторні.

Руки невтомні,
Що пестити вміють.
Руки, що сіють,
Будують і миють.

Слава рукам
Роботящим умілим!
Дівчинка впала,
Неначе на килим...

Зблідла, налякана
Аж до знемоги,
Та неушкоджена
Стала на ноги.

З криком з парадного
Вибігла мати.
Кинулась доньку малу
Обнімати.

— Хто ж рятівник?
Привітаю кого я?
Всі рятували,
Немає героя.

— Стійте! — та вже
Розбрелися по бруку
Ті, хто простяг,
Не вагаючись, руку.

Дядько в чоботях
І матінка з сином.
Кіноартистка,
Військовий з грузином.

Два африканці
І ще якісь хлопці.
З відрами муляр
В лискучій спецовці.

Березень. Ранок.
Птахів перегуки.
Березень. Ранок.
Спасибі вам, руки!

Михайло **ПАСТУХОВ**

Малюнок М. **БАЛАНДЮКА**

Мшвидоба

Коли в наш клас прийшла новенька, — грузинка Суліко, — вчителька посадила її за одну парту з моїм другом Ахметом.

Ахметові це сподобалося, а я розсердився. Мені хотілося, щоб її посадили за одну парту зі мною, а мою сусідку, ябеду і плаксійку, пересадили за іншу парту.

Після уроків я разом з Ахметом проводжав Суліко до трамвайної зупинки.

Коли трамвай задзвенів і рушив з місця, Суліко помахала нам рукою і крикнула, прощаючись:

— Мшвидоба!

Ахмет здивовано глянув на мене і запитав:

— Що це вона сказала?

А я й кажу:

— Сказала, що ти рудий. Мшвидоба по-грузинськи — рудий!

— Брешеш! Мшвидоба — це кирпатий.

— Я тобі дам кирпатий!

— Я тобі дам рудий!

І ми зчепилися.

— Гей, ви! Битися? Сором! А ще школярі! Що не поділили?

Звідки взявся тут оцей лисий чоловік? А, та це ж дядько Митро з книжкового лотка. Він же грузин.

— Дядьку Митро! Дядьку Митро! — закричали ми в один голос. — Скажіть, що це таке по-грузинськи «мшвидоба»?

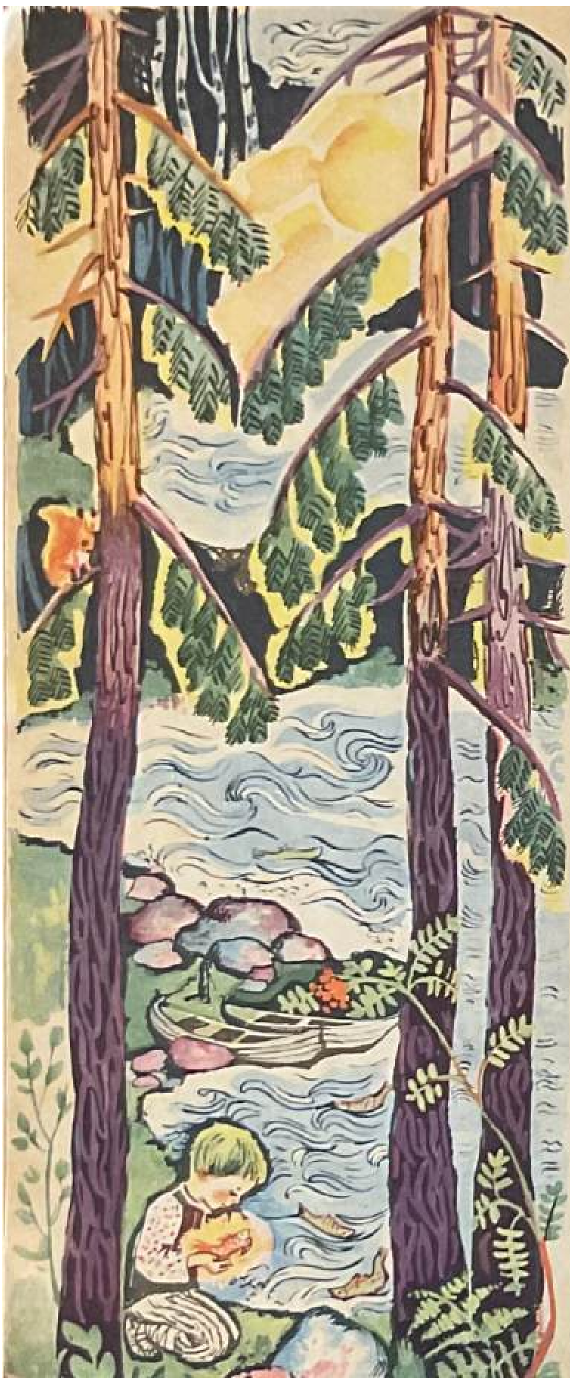
Дядько Митро посміхнувся:

— А битися не будете? Добре. Отож і буде між вами мшвидоба. Мшвидоба по-грузинськи — мир. Коли ви прощаєтесь, говорите: до побачення! А в Грузії, прощаючись, говорять це чудесне слово.

Ми засміялися. Це ж у нас через «мир» мало війна не почалась.

З тих пір ми полюбили це хороше слово і, прощаючись, кричали один одному:

— Мшвидоба!

Сергій АЛЕКСЄЄВ

Малюнок Л. ГАРМИЗИ

МАЛИЙ ТАЙВО

Малий Тайво сидів на березі озера. Ловив рибку. Не просту, а золоту. Жив Тайво у лісах Карелії. Сосни там небо підпирають. Хочеш глянути на їхні вершини — прив'язуй шапку до вух мотузком, бо злетить з голови. От які високі сосни.

Озер тут тисячі. Навіть десятки тисяч. Якщо зазирнути в перше-ліпше з цих озер, то можна аж на той бік землі побачити — такі тут глибокі озера. І вода в них, мов сльоза, чиста.

Ліси й озера — скарби Карелії. Малий Тайво — син лісоруба. У тій місцевості, де Тайво живе, всі лісоруби. А ліс належить багатію барону. Барон з німців, а володіє російським лісом.

Важко було лісорубам жити. Цей клятий барон робітників обдирав, як вовк теля.

Не раз повставали проти барона люди. Та це закінчувалось лихом. Допомагали баронові жандарми. Забирали непокірних у в'язницю. Забрали вони одного разу й батька у Тайво.

Осиротіла оселя. Мати похмура ходить. Сестричка Хільда і так плаксійка, а тепер зовсім не даси з нею ради.

А головне те, що Тайво дуже любить батька. Він у Тайво високий, дужий, вродливий. Добрий батько у Тайво. Другого такого не знайдеш. Немає ніде такого.

І ось день у день сидить біля озера хлопчик.

Мріє Тайво про те, щоб зловити рибку. Відпустить хлопчик її на волю і скаже: «Золота рибко, зроби так, щоб тато знову повернувся додому».

І рибка, звичайно, зробить.

Не шкодує Тайво ні сил, ні часу. Повернеться батько, знову радість буде у хаті.

Знають у селищі й інші хлопці, про що мріє на озері Тайво. Не вірять у таке, звичайно. А Тайво вірить.

І ось-таки попалася хлопчику рибка. Глянув Тайво — заколотилося серце. Яскріє на сонці рибка, виблискує лускою! «Вона, вона! Саме та!» — радіє маленький Тайво.

Взяв хлопчик у руки рибку. Ніжно тримає, по спині гладить.

— Рибко, люба рибко, — шепоче до чарівної рибки. — Зроби так, щоб мій тато знову до нас повернувся. Зроби, дуже прошу тебе.

Пустив Тайво у воду рибку, а сам мерщій у селище. Прибігає, і щоб ви думали? Виконала рибка його прохання.

Це Тайво ще здаля побачив. Двері до їхньої хати широко відчинені. Біля хати юрмляться люди. А на порозі батько стоїть — вродливий, високий, дужий. Щось людям розповідає.

— Татку! — кинувся до нього Тайво. — Татку!

Обняв сина батько. Притиснув до себе міцно, міцно.

Ввечері, коли Тайво вже вклався спати, ще довго було чути батька. Він розмовляв з матір'ю. Розповідав про те, як сидів у тюрмі, як раптом відчинилися тюремні двері. Якесь чудне слово вимовив батько — революція. Потім сказав, що не пануватиме далі барон над ними. Все зміниться в селищі. Нова буде в Карелії влада — радянська.

Ще з більшою вдячністю став думати Тайво про рибку. Одне лише дивувало хлопця. Разом з батьком повернувся і їхній сусіда, завжди похмурий Анті. Його разом з батьком забрали жандарми.

Чому ж повернувся Анті? Адже про нього хлопчик не просив рибку. Звичайно, Тайво радий, що Анті також повернувся додому. А тоді, зловивши рибку, він просто забув попросити за Анті.

— Мабуть, рибка добра, добра. Сама догадалася, — подумав, засинаючи, Тайво.

Переклав з російської В. ЛАПІЙ.

РЕСПУБЛІКА КУБА

Країна у Вест-Індії

Далеко-далеко, за десятки тисяч кілометрів від нас, на другому боці землі, у синьому Карібському морі знаходиться острів свободи — республіка Куба.

Сьогодні наші гості — кубинські піонери: мужні, спритні, сміливі, дисципліновані хлопчики і дівчатка. Адже тільки таких приймають до Спілки піонерів Куби.

В 1961 році на Кубі було створено Спілку піонерів-повстанців. Чому їх так називали? Коли на Кубі почалася народна революція, діти робітників-повстанців, бідних селян-партизанів боролися пліч-о-пліч з своїми батьками. Вони йшли в гори, а ті, що залишалися в місті, були підпільними розвідниками, зв'язківцями. Пізніше Спілку піонерів-повстанців перейменували у Спілку піонерів Куби.

Вступаючи до Спілки піонерів, діти біля розгорнутого національного прапора Куби проголошують клятву: «Честю піонера я клянусь завжди бути вірним справі революції, моїм товаришам, соціалістичній батьківщині і ставити інтереси трудящих вище за особисті інтереси».

ДЕВІЗ ПІОНЕРІВ РЕСПУБЛІКИ КУБИ: „БАТЬКІВЩИНА ЧИ СМЕРТЬ!"

Малюнок Л. ГРИГОР'ЄВОЇ

UPR

ПЕДРО МАНУЕЛА АНТОНІА КАМІЛО

На нашому малюнку ви можете познайомитися з кубинськими піонерами. Педро в піонерській формі — біла блуза, темні брюки, червоний берет, блакитно-білий піонерський галстук, кольору національного прапора Кубинської республіки, і зажим — червоний трикутник з зірочкою в центрі. Педро тримає прапор своєї республіки. Мануела намальована з піонерським значком. Антоніа і Каміло — мешканці гір Сьєрра-Маестра. Там збудовано ціле шкільне містечко. В ньому живуть, вчаться і весело відпочивають 20 тисяч хлопчиків і дівчаток.

Зліва ви бачите герб республіки Куби, а навколо географічні назви.

Столиця Куби — Гавана.

Дорота

Яніна ПОРАЗІНСЬКА

Ой Дорота! Ой Дорота
Танцювала біля плота,
М'яла трави срібноросі,
Заросила ніжки босі.
Туп-туп-туп!..

Тупотіла до кринички —
Не взувала черевички.
Танцювала, не вгавала,
Доки сонце пригрівало.
Туп-туп-туп!..

Ішло сонце до спочинку —
Не спинилась на хвилинку:
Біля хати дріботіла,
Поки й зовсім звечоріло.
Туп-туп-туп!..

Натомились босі ніжки,
Босі ніжки.

Спить дівчатко в білім ліжку,
В білім ліжку.
Ходить-бродить сон-дрімота.
Сон-дрімота.
«Тихо! Тихо! Спить Дорота!
Спить Дорота!»

ПОЗБИРАЛА ПІР'Я

Ой, крикнули гуси
З усієї сили.
Як загелготіли, —
Високо злетіли.
Поскидали пір'я
Ядзі на подвір'я.

Позбирала Ядзя
Пір'ячка опалі.
«Гарний подарунок
Буде моїй лялі!
Ось візьму пір'їнки,
Та й зроблю перинки,
Подушки червоні,
Для моєї доні.

І собі залишу
Хоч одну пір'їнку.
Застругаю тонко,
Мов ту волосинку.
Цим пером змалюю,
Як співають дружки,
Як у танці сваха
Вибива дрібушки,
Як музики грають
В хаті, на помості,
Як на ляльчине весілля
Приїжджають гості.

Переклала з польської
М. ПРИГАРА.

КОМАРІ-КОСАРІ

Василь ШВЕЦЬ

Малюнки А. ВАСИЛЕНКА

Млин і кузня біля греблі.
Стуки-стуки-стук!
Хто це клепле?
Хто це клепле?
Хто це клепле?
Жук.

От заходять комарі:
— Ми завзяті косарі.
Зараз ідемо під гай,
Наші коси поклепай
Та підкови загартуй,
Наших коників підкуй.
Без умови,
Без розмови
Жук в обценьки хап
Їхні коси та підкови
Хап-хап!

Комарі швидкі, моторні:
Той — умілий кочегар,
Перемішує у горні
жар,
Той вугілля підкидає,
Той гойдає, надуває
міх.
Бо жнива — для всіх.

Скачуть іскри на ковадлі.
Піт струмує з коваля,
Чорні вибилися патлі
з-під бриля.
Сталь об сталь
б'є коваль.

Він і коси поклепав,
Він і коней підкував.

Він у той же ранок
Виклепав із банок
Решето і сито.

А під гаєм на горі
Комарі-косарі
Викосили жито,
Пов'язали у снопи
І зносили до копи.

А бджола,
Що жила
В тракторному парку,
Хоч мала,
Привезла
Добру молотарку.

Джміль привіз локомотив
І врожай помолотив.

Лантухи мурашки носять,
Зерно кониками возять
До Жучихи, до млина.
Ось вона
Віє, меле чисте жито
Швидко, що й не встежите.

Дуже добре в неї сито,
А ще краще решето.

У млині зробилось тихо,
В решеті не порожньо:
Із Жуком старим Жучиха
Просіває борошно
Та вчиняє на млинці.

Идіть вечеряти, женці!

Розсипають коники
Попід гаєм дзвоники.

То на кониках біжать
Через поле й сіножать
На вечерю при зорі
Комарі-косарі.

Бджілку через луку
Джміль веде під руку.

Розчинились двері
До вечері
Всім,
Хто попрацював,
Сил не шкодував,
Слава їм!

ВОГНЯНИЙ ЗМІЙ

Костянтин ДОМАРОВ

Малюнки Т. КОЖЕКОВОЇ

Мого дружка Юліка тепер так і звуть на хуторі — вогняний змій. Ви гадаєте, що це йому приємно чути? Е, ні. Будь ви на його місці, то й вам ніхто б не позаздрив. А я й поготів. Бо й мені за ту витівку на горіхи дісталось. Якщо хочете, розкажу.

Все почалось із дрібниць — з паперових зміїв. Не знаю, кому першому з хлопців спало тоді на думку запустити змія. От коли він здійнявся в небо, все й почалося. Якась ніби лихоманка, хвороба, як говорили дорослі. З того дня в хатах почали пропадати клубки ниток, пряжа, а в небі з'являлося багато зміїв, малих і великих. Змії були з короткими і довгими стрічками, схожими на кінські хвости.

Хлопці стали вигадувати. Розфарбовувати зміїв, малювати космічні кораблі зі своїми прізвищами. А рудий Васько, так той переплюнув усіх. Прив'язав до хвоста своєму змієві гусяче перо, яке на вітрі крутилося і свистіло. Хлопців узяли заздрощі. А в заздрощах, як відомо, добра нема. Тому й сталося лихо.

Коли Васильків змій засвистів у повітрі, мій дружок Юлік, майстер на всякі вигадки, мовив:

— Подумаєш, гусяче перо! Ми тому рудому носа втремо! Хай він зі своєю тріскачкою не носиться. Ми можемо вигадати й не таке. Ого! — і коричневі Юлікові очі весело заблищали. — Ану, Лимоне (хоч я називаюся Филимоном), катай по очерет, а я візьмуся за інше діло.

Потім ми змайстрували змія. Отакенного! До двох склеєних газет пришили посередині, хрест-навхрест, очеретини, розколоті уподовж. Коли змій був готовий, ми вирішили випробувати його. Одначе, наш винахід ніяк не міг відірватися від землі. Я вже й проти вітру біг, тримаючи шнур, але змій каверзував — підплигував метрів на два, шугав то вліво то вправо, але вгору не летів. Я просто заморився.

Раптом ми почули сміх. То, стежачи за нами, кепкували хлопці. Рудий Васько закричав:

— Гей, ви! Взяли б іще двері з хліва та хвіст до них приладнали!.. Хвіст із своїх штанів! А ти, Филимоне, за мотузок смикнув би — і двері б полетіли! Ха-ха-ха!

Я образився, а Юлік відповів зовсім спокійно:

— А в мене, коли захочу, то полетять і двері. Головне — розрахунок. Цей змій теж із розрахунком, і він полетить, коли накажу.

— Та ну! Ух ти, чародій! Го-го-го! Хи-хи-хи!..

— Чародій! А що ти думав! І це все ви побачите сьогодні ввечері, — не губився Юлік.

— А чого ввечері? — наступав Васько. — Ти не викручуйся, не хитруй. Якщо полетить, то докажи це зараз. І все! І нічого тут...

— Та, гляньте, вже вечір, — сказав хтось. — Так що ти, Юліку, не крути. Якщо не хочеш бути базікою, то давай...

— Давай, давай! — загомоніли хлопці.

Юлік нерішуче м'явся. Я вже теж почав був сумніватися в здібностях Юліка, а він раптом сказав:

— Добре! Я хотів, щоб стало темніше, а коли так... Тільки ви почекайте трохи...

Юлік сказав мені якнайкраще розкуйовдити шпагатний хвіст, сам пішов до хати. Повернувся він з пляшкою, повною гасу. Хлопці стали кругом, щоб побачити, що робитиме Юлік. А він половину хвоста змочив гасом.

— Нащо це? — запитав із єхидством Васько.

— Розрахунок! — відповів багатозначно Юлік і сказав мені:

— Ти, Лимоне, тримай шнур і, як тільки я підпалю хвоста, біжи проти вітру. Зрозумів?

— Я міцно вхопився за шнур, ніби тримав не звичайного паперового змія, а справжнього рисака.

Коли Юлік підпалив хвоста, і той загорівся жовто-гарячим полум'ям, я рвонувся з місця і побіг по неораному городу, спотикаючись на межах.

— Рівніше, тягни рівніше, не смикай! — кричав мені Юлік.

Я добіг до плоту й подивився на змія. Він уже плавав у повітрі і рвався вгору. Хвіст його палахкотів, і з нього падали й гасли на льоту вогненні бризки.

— Пускай шнур! — скомандував Юлік.

Я розслабив руку, і змій швидко пішов угору, в сірі сутінки. Хвіст горів дуже яскраво, з глухуватим гудінням, схожим на гул далекого реактивного літака. Було багато диму й полум'я. Чудернацьке видовище!

— Ракета! — почулись захоплені голоси.

— Вогняний змій! Ура!

— Оце здорово! — визнав навіть Васько. — Ти, Юліку, добре придумав. Нічого не скажеш.

— Головне — розрахунок! А я що говорив! — посміхнувся задоволений винахідник.

Я також радів за свого приятеля. Та раптом відчув, що змій зовсім розлютився. Пре вгору, ніякого йому спину. В мене й руки від шнура посиніли. Я крикнув Юлікові:

— Допоможи! Він зараз і мене потягне!

Юлік підскочив і схопився за шнур. Але трапилось от що. Вогняний змій відірвався, описав у повітрі дугу і пішов шкереберть. Вітер погнав його прямо на хати. Ми й не стямились, як він гепнувся кулею полум'я на чиюсь стріху. Почалася пожежа. Солома суха, загорілась, як порох. Червоний язик вогню зметнувся до неба.

— Пожежа! Пожежа! — лементували хлопці.

— Ну, от... — сказав я сполотнілому Юліку. — Це ти! Ти-и-и! — і щодуху дременув на пожежу. Серце моє пішло в п'яти, коли я побачив, що то зайнялась наша хата. Мені здалося, ніби я сплю, і навіть стукнув себе по лобі кулаком. Проте, це не сон. Наша хата горіла, і її гасили люди.

Вона не згоріла зовсім, а тільки покрівля. Але потім горіла ще моя спина від батькового пояса, і нижче спини горіло. І все ж я радів, що легко відбувся. А от Юлік... Три дні шукали його всім хутором і знайшли в лазні. Як же він схуд! Коли Юліка вели додому, він хлипав і примовляв:

— Проклятющий вогняний змій!..

Так і прозвали його вогняним змієм. Звуть так Юліка. Але і я, почувши це прізвисько, мимохіть хапаюся за штани. І в мене чомусь починає горіти спина...

КЛУБ ЖОВТЕНЯТ

ПАЛАЮТЬ ВЕСЕЛО КОСТРИ

Слова Грицька БОЙКА

Музика Леоніда ВЕРБИЦЬКОГО
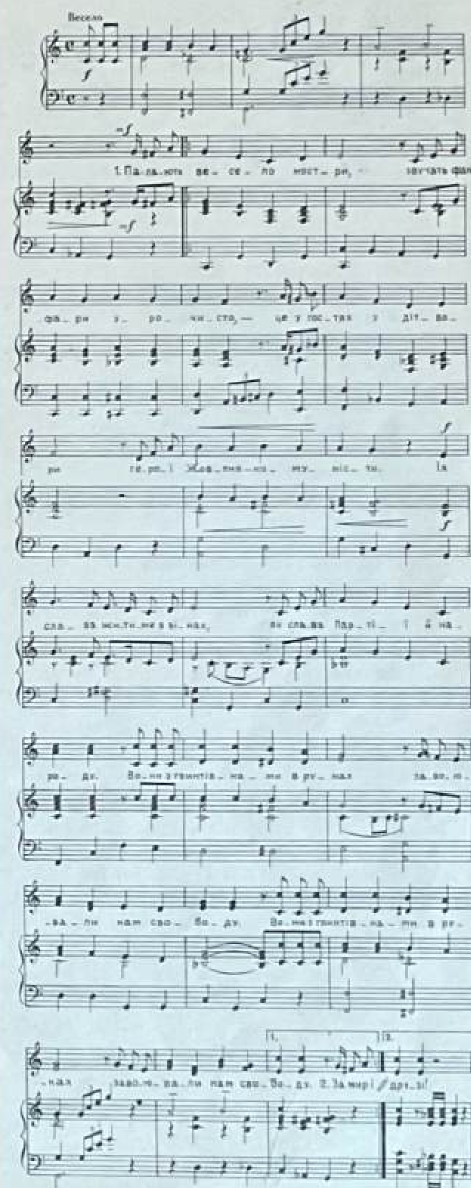
Палають весело костри,
Звучать фанфари урочисто, —
Це у гостях у дітвори
Герої Жовтня—комуністи.

Їх слава житиме в віках,
Як слава партії й народу.
Вони з гвинтівками в руках
Завоювали нам свободу.

За мир і дружбу в бій ішли
Герої Жовтня в хвилю грізну
І пілстопіття берегли
Від ворогів свою Вітчизну.

Мов сад, квітує молоде
Життя в Радянському Союзі:
Батькам надійна зміна йде, —
То жовтенята, ваші друзі!

Царська вечеря

Григорій УСАЧ   Малюнки В. ЛЕГКОБИТА

Коли і де було це, я не знаю, —
Жив ненажера цар в одному кра́ю.

— Обідать! — грізно цар зирне.
— Єсть! — фельдмаршал козирне.

За стіл царя саджають,
Гармату заряджають:
Підвозять до гармати
Котлети і салати,
Вареники, галушки,
Ватрушки і пампушки, —
Варе́не, пече́не, тушко́ване,
Царю на обід наготоване.

Фельдмаршал рукою махне —
Одразу гармата ревне,
І в пельку цареві з гармати
Котлети летять
І салати,
Картопля,
Ватрушки,
Ковбаси,
Галушки, —
Варе́не, пече́не, тушко́ване,
Царю на обід наготоване.

Та краші у царстві стрільці
Сказали, що цар ні до чого.
І краші в країні стрільці
Зварили вечерю для нього...

— Вечерять! — грізно цар зирнув.
— Єсть! — фельдмаршал козирнув.

За стіл царя саджають,
Гармату заряджають.
Не ядра у гарматі,
А жаби балухаті,
Вужі та мухомори,
Плісняві помідори, —
Стрибуче, повзуче, попсоване,
Царю на вечерю зготоване.

Фельдмаршал скомандував «плі!» —
Стенулося все на землі.
І в пельку цареві з гармати
Жаби летять балухаті,
Вужі, їжаки,
Мухомори,
Торішні гнилі помідори, —

Повзуче, колюче, попсоване,
Царю на вечерю зготоване.

...Довго по тій вечері
У царя в животі лоскотало.
А скоро по тій вечері
І зовсім царя не стало.

Переклав з російської
О. ПАРХОМЕНКО

15-28

Як Барвінок, Ромашка та коник Дзвоник на невідомій планеті родичів гарбузових шукали

Далі буде.

Малюнки С. ГЕРАСИМЧУКА

Індекс 74022 Обкладинка В. Легкобита. Макет Г. Тульчевської.

Підписано до друку 4 V 1967 р. Зам. 01794. 3 фізичн. аркуші 62×94¹/₈. Обліково-видавн. 3¹/₈ арк. Тираж 370 000.
Рік видання сороковий. Виходить раз на місяць. Рукописи не повертаються. «Барвинок» на украинском языке.

Видавництво ЦК ЛКСМУ «Молодь». Адреса редакції: Київ, Пушкінська, 28. Тел. Б 5-01-75, Б 4-13-97. Ціна 10 коп.

Видавництво і комбінат друку «Радянська Україна». Київ, Брест-Литовський проспект, 94.